

SLOVENEK

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 26.—
 za pol leta " " " 13.—
 za četrt leta " " " 6.50
 za en mesec " " " 2.20
 za Nemčijo celoletno " 29.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " " " 12.—
 za četrt leta " " " 6.—
 za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-90

Inserati:
 Enostolpna petstvrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
 enostolpna petstvrsta (72 mm)
 30 vinarjev.

Izhaja:
 vsak dan, izvenomi nedelje, in
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Za
 Avstr. poštno hran. račun št. 24.797. Ograke poštno
 hran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Proti kmetu, proti delavcu.

V našem času, ki pozna tako malo doslednih načelnih železnoznačajnih mož, pač pa cvete veterinarstvo in nek kosmopolitizem na vseh koncih in krajih, pridejo tudi načelna vprašanja redko do besede. Tudi v političnih bojih pojema zanimanje za načela in ideje, ki jih politične stranke zastopajo, čemur se pa ne bo nihče čudil, kdor pozna duh indiferentizma in plitve površnosti, ki je takim stvarjem nasproti tuji in hladen. Soc. demokratje to razumejo in zato so svoja načela za enkrat v žakelj potisnili. Pač spravljajo zmerom bolj v ospredje gospodarska vprašanja in z neko neverjetno smelostjo in gotovostjo se predstavljajo ljudstvu kot njega reševalci, ki znajo kakor coprniki mizerijo celega sveta odpraviti. Veliko govora je bilo zadnje čase o draginji, o oderuštvi z živili in skoraj težko se človeku zdi o tem razpravljati, ako ne bi vlekli socialni demokratje vnovič teh stvari na dan.

Skrinja, iz katere svojo modrost zajemajo, je znani spis dr. Rennerja: »Unser Kampf um Brot und Arbeit«, v katerem so zbrani vsi grehi, ki naj bi bili krivi sedanjih čudnih gospodarskih razmer. Dr. Renner pravi: colnina je (poleg davkov) glavni vzrok umetne draginje v Avstriji. Kdor je leta 1906 glasoval za colnino v varstvo avstrijskega poljedelstva, je kriv draginje živil. Odprite meje! Kruha hočemo za naše otroke! Trgovinske pogodbe! Dol z colnino! Dol z agrarno politiko, ki lakoto provzroča! Tako vpije dr. Renner in za njim vsa socialnodemokratska žlahta.

To stališče, na katerem socialna demokracija stoji, zastopa skrajna in zato tudi najbolj neumna struja med industrijci, struja, ki ne gleda na korist onih, ki živila rabijo, ampak na korist velekapitalistov. Ti ljudje govorijo venomer, da mora država samo industrijo podpirati, da se ta kar mogoče visoko razvije; če pri tem poljedelstvo trpi, nima to nič v sebi, saj je polno drugih agrarnih držav, ki nas preskrbijo z živili. Taka država je po večini naša Ogrska in pa Srbija. Zato zahtevajo socialni demokratje odprtje srb-ske meje.

Taka politika, ki dela na to, da se razvije država v popolnoma industrijsko državo, v kateri nima poljedelec

nobenega varstva in mora vsled tuje konkurence svoj dom zapustiti, katera je pa na drugi strani popolnoma na uvoz tujih živil navezana, pomeni za prebivalstvo največjo nevarnost. Pogledimo samo zadnji štrajk na Angleškem. Nekaj dni je štrajk trajal in ko bi ti notranji nemiri in zmede še nekaj časa trajale, bi stala Angleška pred strašno lakoto. Kako bridko se maščuje nad Anglijo, da ne pozna poljedel-skega stanu! V svesti si, da je navezana na uvoz živil iz tujih prekomorskih držav, hiti z neko mrzlično naglostjo leto za letom svojo mornarico povečati, da se tako ogne nevarnosti, biti kedaj odtrgana od zemlje, ki jo z živili zalaga. In kmečkega stanu s svojo podedovano skromnostjo in s primeroma majhnimi zahtevami, ki jih stavi na življenje, če je enkrat propadel, ne more obnoviti več na svetu nobena sila.

Tudi med socialnimi demokrati se dobe pametni ljudje, ki so sprevideli, da je tako početje brezsmiselno in da gre država, v kateri vlada ta tendenca, svojemu propadu nasproti. Socialni demokrat Max Maurenbrecher je v 7. številki »Socialistische Monatshefte« to vpitje avstrijskih socialnih demokratov razkrinkal in v nič dal dr. Rennerjeve fraze, ki jih ponavlja avstrijska socialna demokracija v ganljivi vzajemnosti z velekapitalisti.

Maurenbrecher pravi sledeče: Izkušnja zadnjih desetletij uči, da stremi vsaka poljedelska država za tem, da si svojo lastno industrijo ustvari, da tako svoje industrijske potrebe sama cenejšje in gotovješe pokrije. Delitev zemlje v industrijsko in poljedelsko produkcijo ostane samo začasna prikazen. Politiki, ki dela samo za industrijo, žuga propast in beda ljudstva. Kako naj se preživi ljudstvo, ki se peča z industrijo, in če ima še tako lepo mornarico in če ima še tako lepe zmožnosti za industrijo, ako začno agrarna ljudstva kriti svoje industrijske potrebe s svojo lastno industrijo? Kajti naenkrat se uporabljajo potrebna živila in surovine, katere so agrarne dežele dosedaj izvažale, doma, na drugi strani se pa vedno bolj oži polje za spečavanje blaga. Mi bi zato morali kot čisto industrijski narod ceno industrijskih izdelkov tako znižati, da bi niti na vzdrževanje sedanjega življenjskega položaja delavskega ljudstva več misliti ne mogli. Zato zahteva k o r i s t mestnega delavstva, da najde naša industrija polje

za spečavanje doma med kmečkim prebivalstvom in da si pridelamo živila, kolikor jih potrebujemo, doma v lastni deželi.

Torej socialni demokratje sami tega ne verjamejo, kar delavstvu pripovedujejo. Sicer pa ni to nič novega; danes nimajo socialni demokratje v svojem programu niti ene točke, katere resničnosti bi ne bili odlični socialni demokratje sami že javno tajili in ovrgli.

Pametni socialni demokratje sami so tedaj te misli, da se industrija brez trdnega kmečkega stanu ne da vzdržati in da gre industrijsko delavstvo žalostni bodočnosti nasproti, ako se ne posreči, dati državam industrijsko-agrarni značaj. Delavska politika mora torej za tem iti, da se kmečki stan ohrani in vzdrži, ne pa uniči, kar bi se moralo zgoditi, ko bi obveljalo vpitje socialnih demokratov, da se vsa colnina odpravi in državne meje odpro. Kdor pozna pičle dohodke naših kmetov, katere dobivajo iz pridelovanja živil, kdor pozna njih skromno življenje, mora priti do zaključka, da je rovanje proti kmetu, ki občuti najhujše breme dela in pri tem najskromnejše živi, največja krivica, ki se more kakemu stanu zgoditi. Če že zdaj kmet komaj diha, kaj bo šele po odprtju mej in odpravi colnine.

Zato pa moramo najodločnejše obsoditi socialnodemokratsko agitacijo zoper avstrijskega kmeta; tako početje koplje grob ne le avstrijskemu kmetu, ampak tudi delavcu.

Maročansko vprašanje.

Iz Belgije dohaja poročilo, ki dokazuje, da je politično evropsko obzorje kljub vsem mirovnim zatrdilom zelo temno. Belgija leži tako, da je izpostavljena v slučaju vojske med Nemci in Francozi sovražniku. Država sama zavzema ob velikih vojskah nevtralnost stališče, kakor n. pr. leta 1870, a če bi radi Maroka nastala vojska, prizadeti bi bili tudi Angleži in bi obstajala zato nevarnost, da bi vojskujoče države ne upoštevale in se ne ozirale na nevtralnost Belgije. Iz Bruslja se je še nedavno poročalo, da se radi Maroka ne vname francosko-nemška vojska, a koliko je bilo to poročilo vredno, dokazuje dejstvo, ker se Belgija z največjo naglico vojaško pripravlja. Belgijski vojni minister je vsem poveljnikom trd-

njav ob Maasi ukazal, da naj vse pripravijo za vojsko in da naj izpopolnijo vse utrdbe. Vsi na dopustu se nahajajoči ženijski častniki so pozvani z dopusta in na dopustu se nahajajoči artiljerijski častniki obveščeni, da naj bodo pripravljani. Po raznih trdnjavah so razdelili šest stotinj. Belgija se oborožuje, da ob slučaju vojske s svojo armado varuje svojo nevtralnost.

V Nemčiji sami se pa že prirejajo shodi. V Draždanih je 2000 oseb sklenilo na shodu, da naj vlada krepko čuva svoje pravice v Maroku. Socialni demokrati v Berlinu pa agitirajo za shod, ki bo v nedeljo, ki se bo izjavil za mir.

Iz Pariza poroča »Agence Havas«: Predno je 30. t. m. odpotoval Cambon v Berlin, se je še z njim poslovil francoski ministrski predsednik Caillaux. Cambon bo zahteval od Nemčije natančne izjave glede na Maroko in se skliceval na važne kompenzacije, ki jih ponuja Francija Nemčiji ob Kongu. Izjavil bo, da Francozi ne morejo z oziranjem na svoj ugled več priznati. — Berolinski »Börsenkourier« poroča, da je nemški pariški poslanik bar. Schoen že poročal nemški vladi podrobno o predlogih, ki jih bo stavil Cambon nemški vladi in da jih v Berlinu ne prešojajo neugodno.

Iz Rima pa poroča »Stampa«, da se vmešava v maročansko vprašanje tudi Italija. Rimska vlada je namreč naznanila v Berlinu, Parizu in v Londonu, da bo zahtevala primerno odškodnino, če se po pogajanjih med Francozi in Nemci izpremenji položaj v Maroku.

Iz Maroka se pa poroča, da se je upri maročanski rod Ksimal, ki biva v agadirski okolici.

Češko-nemška spravna pogajanja.

Iz Prage se poroča iz krogov, ki imajo zvezo z vlado: S Thunovo avdienco pri cesarju se pečajo vsi politični krogi. Thun bo vladarju poročal o svojih načrtih uvesti spravna pogajanja med Nemci in Čehi in o razpoloženju v obeh taborih. Kronji bo predložil določne predloge, ki jih je vzel na znanje tudi min. predsednik Gautsch. Ni gotovo, če se po išlki avdienci vrne knez Thun h Gautschu, da mu poroča o avdienci, ker pride Gautsch sam najbrže 12. septembra v Prago, da s Thunom skupno sodeluje pri spravni predpravi in nujno pozove voditelje, da

LISTEK.

Ljubosumnost.

Humoreska. — Spisal F. M. Dostojevski
(Dalje.)

»Stojte! Ali imate užigalice?«
 »Užigalice? Kake užigalice?«
 »Ali kadite?«
 »A, da! Imam, imam! Tukaj so, tukaj; počakajte malo . . .« Gospod v kožuhu je postal živahen.
 »Vraga, kakšen zabitež! . . . Tale vrata, mislim . . .«
 »Ta—ta—ta—ta—ta . . .«
 »Ta—ta—ta . . . kaj se pa derete? Tiše!«
 »Blagorodni gospod, jaz pogoltnem jezo . . . ampak vi ste predrzen človek, veste kaj! . . .«
 Zasvetila se je lučka.
 »Da, tako je, tu je medena ploščica! Tu stoji Bobincin; vidite: Bobincin? . . .«
 »Vidim, vidim!«
 »Ti—še! Kaj, ugasnilo?«
 »Ugasnilo.«
 »Trebaj potrkati?«
 »Seveda je treba!« se je odzval gospod v kožuhu.
 »Potrkajte!«

»Ne, zakaj pa jaz? Začnite vi, potrkajte vi . . .«
 »Bojazljivec!«
 »Vi sami ste bojazljivec!«
 »Pob—ber—rite se!«
 »Jaz se že skoro kesam, da sem vam zaupal tajnost, vi . . .«
 »Jaz? No, kaj je z menoj?«
 »Vi ste se okoristili z mojo zmedenostjo, vi ste videli, da sem zmešan . . .«
 »A, pojdite se solit s tem! Meni se zdi vse skupaj smešno — to je vse!«
 »Zakaj ste pa tukaj?«
 »Zakaj ste pa vi?«
 »Lepa morala to!« je pripomnil ogorčeno gospod v kožuhu.
 »No, kaj pa govorite o morali? Kaj pa imate opraviti s tem?«
 »Da, to je nemoralno!«
 »Kaj?«
 »Seveda, po vašem je vsak prevarjeni mož šlapa!«
 »Ali ste mar vi mož? Saj mož stoji na Voznesenskem mostu? Kaj pa hočete? Kaj se pa drenjate tod?«
 »Meni se vse zdi, da ste vi zares ljubitvec! . . .«
 »Čujte, ako boste nadaljevali tako, bom prisiljen priznati, da ste zares šlapa. To se pravi, ali veste, kdo?«
 »To se pravi, vi hočete reči, da sem jaz mož!« je rekel gospod v kožuhu in stopil nazaj, kakor da ga je nekdo polil s krpom.

»Tss! Molčite! Slišite . . .«
 »To je ona.«
 »Ne!«
 »Vraga, kako je tema!«
 Vse je utihnilo; v stanovanju Bobincina se je začul šum.
 »Čemu bi se prepirala, blagorodni gospod? je zašepetal gospod v kožuhu.
 »Ampak vi sami, vrag vas vzemi, ste se čutili razžaljenega!«
 »Toda vi ste privedli mojo potrpežljivost do roba.«
 »Molčite!«
 »Priznajte, da ste še zelo mlad človek . . .«
 »Mo—l—čite že!«
 »Seveda, v tem sem z vami istega mnenja, da je mož v takem položaju — šlapa.«
 »Ali boste molčali že enkrat? O! . . .«
 »Toda čemu je treba tako besno preganjati nesrečnega moža? . . .«
 »To je ona!«
 »Toda šum je za trenutek utihnil.«
 »Ona?«
 »Ona! Ona! Toda čemu se vi mučite zaradi tega? Saj to ni vaša nezgoda!«
 »Blagorodni gospod, blagorodni gospod!« je mrmral gospod v kožuhu, ves blede in sopihajoč, »jaz sem seveda zmeden . . . dovolj ste se nagledali mojega ponižanja. Zdaj je sicer noč, da

ampak jutri . . . sploh pa se midva jutri najbrž ne bova srečala, dasiravno se jaz prav nič ne bojim srečati se z vami, — in sploh pa to nisem jaz, to je moj prijatelj, ki stoji na Voznesenskem mostu; zares, on je! To je njegova žena, to je tuja žena! Nesrečni človek! Uverjam vas. Jaz sem z njim dobro znan; dovolite, vse vam razložim. Jaz sem mu dober prijatelj, kakor morete sklepati, kajti drugače bi se zdaj ne mučil tako zanj — sami lahko vidite, jaz sem mu večkrat rekel: čemu se pa ženiš, dragi prijatelj? Imaš svoj poklic, imaš lepe dohodke, pošten človek si, čemu pa menjavaš vse to za muhe in kaprice ene kokete! Recite sami! Ne, jaz se bom oženil, pravi: družinska sreča . . . No, tu ima zdaj družinsko srečo! Spočetka je mož sam varal ženo, zdaj pa mora sam piti iz iste čaše . . . saj mi oprostite, toda to pojasnitev ste mi izsilili, treba je bilo razložiti! . . . On je nesrečen človek in mora piti iz iste čaše — da! . . .« Tu je gospod v kožuhu tako zavzdihnil, kakor da je resnično zajokal iz globine srca.
 »Vrag naj jih vzame, vse! Ali ni dovolj tepcev! Kdo pa ste vi pravzaprav?«

(Dalje.)

naj si podajo roke. Kljub pesimističnemu naziranju čeških radikalcev upajo vladni krogi, da se doseže uspeh. Knez Thun bo po svoji išliki avdienci povabil k sebi voditelje vseh strank in jim predložil pravne predloge. Znano je, da krona že dolgo let želi in dela na spravo med Nemci in Čehi.

»Prager Tagblatt« poroča, da prične 4. septembra zopet poslovati pisarna češkega deželne zbor. Sodijo, da bo sklican češki deželni zbor sredi septembra. To poročilo potrjuje tudi »Hlas Naroda«.

Iz Pulja.

Pri nekem kmetu blizu Sv. Vincenca v Istri je zbolela ena ovca. Žival je postala tekom boleznih popadljiva. To je dalo povod, da so domači posvečali bolni živali večjo pozornost. Ovca ni uživala ničesar več, postajala pa je z vsakim dnevom bolj popadljiva, tako, da so jo morali nazadnje že zvezati. Kmetu se je zdela stvar sumljiva. Šel je k puljskemu živinozdravniku in slučaj naznanil. Iz Pulja se je podal živinozdravnik takoj na lice mesta, da žival preišče. Zdelo se mu je stvar takoj sumljiva in je dal ovco zaklati, na kar jo je raztelesil. Raztelesenje je dognalo, da je ovca obolela za steklino. Steklino je zamogla ovca nalezti izključno le od psa iste hiše, kateri je bil že julija ubit radi steklina. Ker pa na ovci ni bilo najti nikakega znaka, iz katerega bi se moglo sklepati, da je bila žival od omenjenega psa ugriznena, se sumi, da se je ovca inficirala morda na paši z od pasje slin okuženo travo. Omeniti bi bilo še, da je cela družina uživala mleko ovce skozi ves čas, kar je bila žival bolna. Če se bo politična oblast odločila poslati omenjeno družino v Pasteurjev zavod na Dunaj, se še ne ve, ker so zdravniki mnenja, da je nepotrebno, ker je družina uživala le kuhano mleko. Vsekakor bi bilo mnogo previdneje poslati sedem oseb broječo družino v omenjeni zavod. Pri človeku se pojavi steklina lahko šele eno leto po inficiranju.

Korne vaje graškega armadnega zbora

bodo letos v bližini Ljubljane. Samoobsebi umevno, javnosti navodila za velike vaje, ki bodo končane 7. septembra, niso znana, a toliko je gotovo, da se bodo velike vaje med obema strankama vršile v neposredni bližini Ljubljane, ki se ni videla toliko vojakov zbranih, kot jih bo ob letošnjih vajah graškega armadnega zbora, ki je tako močan, kakor sta močna navadno dva armadna zbora. Vadili bodo vojaki 6. in 28. pehotne in 22. deželno-brambovske divizije. Poveljništvo 6. pehotne divizije bo nastanjeno 3. septembra v Mengšu, 7. septembra pa v Ljubljani, poveljništvo 28. pehotne divizije 3. septembra v Zatičini, 7. septembra glavno bivališče ni znano, 22. deželno-brambovska divizija bo nastanjena 3. septembra v Gorenji vasi v Poljanski dolini, dne 7. septembra v Ljubljani. Pripomniti moramo, da bodo končane divizijske vaje okoli 3. septembra in bo takrat prava prav za 3. armadni zbor koncentriran in bo tako dan temelj za nadaljnje korne vaje. Po postojankah, kjer bodo nastanjeni vojaki dne 3. septembra, se pa lahko tudi sklepa, kako da se bodo razvile končne vaje v koru, divizija proti diviziji. Brigadna poveljstva se bodo nahajala in sicer poveljstvo 11. brigade dne 3. septembra v Cerkljah, 12. brigade v Mengšu, 55. brigade v Zatičini, 56. brigade v Zatičini, 43. in 44. deželno-brambovske brigade na Trati v Poljanski dolini, dne 7. septembra bodo pa nastanjena brigadna poveljstva večinoma v Ljubljani. Glede na pešpolke c. in kr. armade 3. armadnega zbora je znano, da bo nastanjeno poveljstvo 7. pešpolka dne 3. septembra v Cerkljah, dne 7. septembra pa v Ljubljani, poveljstvo 17. pešpolka dne 3. septembra v Mengšu, 27. pešpolka 3. septembra v Zatičini, 47. pešpolka dne 3. septembra v Zatičini, dne 7. septembra pa v Ljubljani, bosensko-hercegovskega polka št. 2, dne 3. septembra v Cerkljah, dne 7. septembra v Ljubljani, bosensko-hercegovskega polka št. 4 dne 3. septembra v Zatičini, dne 3. septembra pa v Ljubljani, Lovski bataljoni imajo sledeče dispozicije: 5. lovski bataljon bo nastanjeno 3. septembra v Mengšu, 7. lovski bataljon 3. septembra v Zatičini, 8. lovski bataljon 3. septembra v Mengšu, 9. lovski bataljon 8. septembra v Mengšu, 7. septembra v Ljubljani, 11. lovski bataljon 3. septembra v Zatičini, 7. septembra v Ljubljani, 17. lovski bataljon 3. septembra v Mengšu, 8. septembra v Ljubljani, 19. lovski bataljon 3. septembra v Mengšu, 20. lovski bataljon 3. septembra v Zatičini, 21. lovski bataljon 3. septembra v Cerkljah, 7. septembra v Ljubljani, 24. lov-

ski bataljon 3. septembra v Zatičini, 7. septembra v Ljubljani, 19. lovski bataljon 3. septembra v Zatičini, 7. septembra pa v Ljubljani. Deželno-brambovski polki bodo sledeče porazdeljeni: 3. pešpolk dne 3. septembra v Poljanah, 7. septembra v Ljubljani, 5. pešpolk 3. septembra v Hotavljah (Poljanska dolina), 7. septembra v Ljubljani, 26. pešpolk 3. septembra na Trati (Poljanska dolina), 7. septembra Ljubljana. Primerno pehoti bo razdeljena tudi kavalerija in artiljerija. Ker je prideljen vajam le en dragonski polk, zato bodo vaje najbrže večinoma po hribih. Polkov štab bo nastanjen 3. septembra v Zatičini, štab 1. divizije v Mengšu, 2. divizije pa v Gorenji Vasi. Dne 7. septembra bo nastanjen pehotni štab in štab 1. divizije dragonskega polka v Ljubljani. Artiljerija ima dozdej sledeče dispozicije: Topničarski polk št. 7 bo nastanjen 3. septembra v Mengšu, 7. septembra v Ljubljani, topničarskega polka št. 8. 1. divizija dne 3. septembra v Zatičini, dne 7. septembra v Ljubljani, topničarskega polka št. 8. 2. divizija dne 3. septembra v Zatičini, dne 7. septembra pa v Ljubljani, topničarskega polka št. 9. 1. in 2. divizija dne 3. septembra v Cerkljah, havbičnega polka št. 3. 1. divizija dne 3. septembra v Cerkljah, havbičnega polka št. 3. 2. divizija dne 3. septembra v Zatičini. Deželno-brambovski havbični polk št. 22. bo nastanjen 3. septembra v Poljanah, gorski artiljerijski polk št. 3, dne 3. septembra v Gorenji Vasi. Ker je znano bivališče vseh polkov in bataljonov, ki se udeležijo vaj, tudi že za 7. september, dan, ko se vaje odtrbijajo in bo nastanjena večina poveljstev, nad 20. v Ljubljani, se zato lahko domneva, da bodo odtrbijali vaje v ljubljanski okolici ali pa celo na ljubljanskem Gradu. Koncentrirani bodo pri letošnjih vajah na Kranjskem sledeči armadni deli: 3. divizije s 6 brigadami, 6 pešpolkov c. in kr. armade, 2 bosensko-hercegovskega polka, 11 lovskih bataljonov, 3 deželno-brambovske polki (gorski deželno-brambovske polki imajo svoje vaje po gorah zase in se ne udeležijo kornih vaj), 1 dragonski polk, razdeljen v 2 diviziji, 4 artiljerijski, 2 havbični in 1 gorski artiljerijski polk. Izhodne točke vajam bodo Zatičina, kjer bo 3. sept. koncentrirana 28. pehotna divizija popolnoma, nadalje Cerklje—Mengeš, kjer bo koncentrirana v raztresenih bivališčih 6. divizija in Poljanska dolina, kjer bo od Hotavelj do Poljan koncentrirana 22. deželno-brambovska divizija. Prostor, kjer bo letos vadil 3. armadni zbor, je za moderne velike vaje kakor ustvarjen. Razvijte se lahko v ljubljanski, gorenjski in kamniški ravnini več kot en armadni zbor, a tudi gorá je veliko in zadnje avstrijske velike vaje najraje prirejajo v hribih. Zato bodo vaje zanimive in poučne, ker bodo vojaki vadili tako na ravnam kakor tudi po gorah.

Štajerske novice.

Š S pošte. Poštni ekspedijent Davorin Tratenšek je prestavljen na Pragersko; asistent Karl Kirchschlager je prestavljen iz Radgone v Beljak.

Š Nesreča na železnici. V bolnici v Slovenjem Gradcu je umrl železniški delavec Tomaž Dörner iz Skal. Pri premikanju s premogom naloženih vagonov na postaji Skale pri Velenju je padel pod kolesa vagona. Ponesrečenec je bil neoženjen in star 28 let.

PRORAČUN ZA LETO 1912.

Ministrstva so že izdelala proračune za leto 1912. Zdaj izdelujejo še bilanco. Gautsch je natančno pregledal proračune vseh ministrstev in delal na to, da so ustavili v proračun več postavk, koristnih ljudstvu, ki jih je prejšnja vlada črtala, da varčuje.

GAUTSCH V BUDIMPEŠTI.

Gautsch se odpelje v ponedeljek v Budimpešto, kjer se predstavi Kluenu in ostalim ogrskim ministrom. Sodi se, da bodo ob tej priliki se pričeli zopet pogajati o uvozu argentinskega mesa.

BULGARSKO POSOJLO.

Bulgarija namerava najeti na Francoskem 300.000.000 frankov za zgradbo cest in železnic.

OPUSTOŠENE MISIJSKE POSTAJE.

Iz Pekina poročajo, da so v provinci Kwangse opustošile tolpe večji del katoliških misijskih postaj. Izbruhnili so tujcem sovražno gibanje, ki se obrača deloma tudi proti bogatim domačinom.

ITALIJANSKE VOJAŠKE VAJE.

Iz Milana poročajo, da se je predvečerajšnjem dopoldne mudil laški kralj na velikem zrakoplovnem letališču pri San Bernardinu, v čegar okolici

se sedaj vrše velike italijanske vojaške vaje. Kralj se je dvignil v spremstvu treh častnikov v zrak z vodljivim zrakoplovom »P II.« Polet je trajal eno uro ter je navzoče občinstvo priredilo kralju burne ovacije.

DRAGINJA NA FRANCOŠKEM.

Zadnje dni so se vršile v mnogih mestih na Francoskem velike demonstracije proti podraženju živil, pri katerih je ponekod došlo tudi do velikih izgredov.

STAVKA MORNARJEV V ODESI.

V pristanišču v Odesi leži 80 velikih ladij, naloženih s sadjem in sočivjem, ki ne morejo odpluti vsled stavke mornarjev. V skladiščih so nakopičene ogromne množine lahko skvarljivega blaga. Vlada se obotavlja energično nastopiti, ker se v Rusiji pojavlja močno revolucionarno gibanje.

Razne stvari.

Nesreča z avtomobilom. V bližini Krakova se je zaletel avtomobil častnika Ustyanowicza na ovinku v neko drevo s tako silo, da se je popolnoma razbil. Ustyanowiczu je preparalo trebuh ter so umirajočega prenesli v bolnišnico, kjer je kmalu umrl. Njegova žena in grof Ledohovski, ki sta bila tudi v avtomobilu, sta težko ranjena.

Ljubimska drama. V Norimberku je delavec Maks Kern zadavil svojo ljubinko 34letno perico Marijo Birkmüller, s katero se je sprl. Po umoru je šel Kern v neko gostilno, kjer je na ciničen način pripovedoval o svojem činu. Policija je morila zaprla ter ga je komaj obvarovala, da ga ni razjarjena množica linčala.

Velika nesreča pri zgradbi mostu. Iz Curiha poročajo, da se je 10 km od St. Morica podrl v torek zvečer most, ki so ga gradili, ter pokopal pod seboj 25 delavcev. Doselej so izkopali 12 mrtvecev; 10 delavcev je težko ranjenih. Kaj je bilo vzrok nesreči, se še ne ve.

Železniška nesreča. Iz Bruslja poročajo, da sta zadela v bližini Ipresa skupaj dva tovarna vlaka. 17 oseb je ranjenih.

Ruski roparji. Iz Peterburga poročajo, da se je pri trdnjavi Kerč ponoči izkrcala tolpa roparjev in napadla artiljerijski arzenal. Ker so straže streljale, so roparji odgovarjali z revolverji, vsled česar je bilo več vojakov ranjenih. Končno se je posrečilo ujeti 15 roparjev, medtem ko so ostali ušli v čolnih na odprto morje.

Prvi nemški poštni urad v brezžičnim brzojavom je ustanovljen v Swinemünde. Sprejema vse brzojavke uradnega ali zasebnega značaja, ki prihajajo brezžičnim putem iz ladij na morju.

Kmetijstvo na Ruskem. Ruski poljedelski minister je predložil ministrskemu svetu zakonski načrt za pospeševanje ruske industrije poljedelskih strojev.

Samoumer dveh prijateljic na kopališču. Iz Lvova poročajo: Na lyszakowskem kopališču sta se ustrelili prijateljici 22letna Mihalina Adamczyk, prodajalka v neki trgovini, in 20letna Marija Dutek, kontoristinja. Pri truplih so našli knjige poljskih pesnikov. Ena izmed njih je bila odprta in na odprti strani je imela pesem naslov: »Slovo od sveta!« V neki vizitki ste napisali, da zato hočete skupno umreti, ker ne morete živeti tako, kakor bi radi. Obe ste bili pridni bralki pesni in romanov, kar jima je bržkone zmešalo glavi.

Dnevne novice.

± Izboljšanje travnikov. Ker je bilo vsled neredno dohajajočih prošenj za nasvete v svrhu melioracij travnikov redno poslovanje otežkočeno, sklenil je deželni odbor, da je prošnje za nasvete o izboljšanju travnikov vlagati pri deželnem odboru v Ljubljani le od 1. novembra do 31. januarja vsakega leta. Nasvete dobijo prosilci brezplačno po vrsti, kakor bo deželni strokovni organ imel za to časa na razpolago.

± »Zarja« se neprenehoma jezi, ker smo označili socialno demokracijo za podkupljeno. To je vendar splošno znana reč — na Dunaju jo vsak otrok ve. Sladkorni, petrolejski, železni in drugi karteli, vsi so socialno demokracijo podkupili, da je volila kandidate fabrikantov. Friedmann je denar kar s periščem sipal med socialnodemokratske agitatorje. Socialni demokrate so kandidate veleindustrije volili! kakor en mož, zanje naravnost besno agitiral in od njih seveda dobili pomoč za lastne kandidate kakor se je bil dogovor sklenil. Zato socialna demokracija nič ne piše o poslabšanju socialnega zavarovanja, nič o draginji sladkoria in premoga, sploh fabrikante po-

polnoma pri miru pušča, kar pa piše, je le dogovorjen švindal. Zabavlja le zoper agrarce. To vse je posledica, ker je bila s tisočaki podkupljena. In zdaj, ko ima tako velik spor v svojem taboru, se še bolj boji, da bi se velekapitalu zamerila. Saj so že češki sodrugi nemškimi na Dunaju namigavali, da so podkupljeni in skoziinskozi korumpirani! Zato naj »Zarja« kar lepo tiho bo.

± Znani moderni slovenski umetniki so na našo notico o razstavi na Bledu odgovorili v »Narodu« in »Jutru« na način, ki kaže, da se ti gospodje veliko boljše razumejo na antiklerikalno zabavljanje kakor pa na umetnost. Dovolil si je nekdo iz tega kroga v »Narodu« sledeči odgovor: »Umetniška razstava na Bledu je dala glaslu naše prečastite duhovščine povod, da se je včeraj zneslo nad slovensko moderno. S kratkimi a krepkimi besedami je vse slovensko slikarstvo v nič delo. Sicer priča v naših cerkvah vladajoče barbarstvo, da se ogromna večina naše duhovščine veliko bolje razume na slikarstvo in na kiparstvo, vendar je lepo, da so se gospodje sploh začeli zanimati za umetnost in da jih celo skrbi sloves slovenske kulture. Upati je, da gospodje v prihodnje ne bodo več skrbeli za ohranitev trdne vere našega naroda v copernice, čudeže in obsebnost, in pri njihovi znani ženeroznosti je celo pričakovati, da bodo z materijelno podporo omogočili sijajen razvoj slovenskega slikarstva. Veselimo se torej živega zanimanja te gospode za umetnost in za sloves slovenske kulture.« — Ta notica je dosti čeden izdelek žurnalističnega rovtarstva, ki dokazuje, da bi »umetniku«, ki jo je zložil, veliko bolj pristojalo pero kakor čopič in tako bo najbržeje pri veliki večini naše »moderne«. Blejsko razstavo je ocenil tudi ljubljanski uradni list kot ne dosti vredno in zadosti jasno izrekel mnenje, naj se ne gre med tujce s takimi nedovršenimi izdelki, ker se s tem naš narod le blamira in osmeši. To pa po našem mnenju velja splošno za vse razstave, ki so jih naši »moderni« priredili. Nikar vendar ne bode tako otročji! Naj bo liberalci ali klerikalec ali anarhist, vsakemu slovenskemu človeku, ki je videl kdaj kakšne razstave in zbirke bodisi na Dunaju ali v Monakovem ali v Berlinu in Peterburgu, je jasno, da izdelki naše moderne po večini niso taki, da bi se mogli z njimi ponašati. Vsak to ve, le povedati se vsak ne upa iz strahu pred tisto ljubljansko kliko, ki je vso slovensko kulturo v zakup vzela. Mi se pa nobenega nič ne ženiramo in naj »Narodovci« in »Jutrovci« še tako kriče, dejstvo ostane, da slovenska umetniška moderna ni veliko vredna. Kar se pa cerkva in duhovščine tiče, naj bodo naši moderni kar lepo tiho. Cerkev je pri nas umetnost vedno najbolj podpirala in brez cerkve bi še tistih slikarskih talentov, ki smo jih Slovenci res imeli, ne bilo. Da pa duhovščina danes cerkva slovenskim modernikom nič kaj rada ne zaupa, tega so pa krive slabe izkušnje, ki jih je z njimi večinoma imela. »Herrgott-schnitzlerji« v Tirolah so zmožni napraviti veliko lepše kipe nego naši najmodernejši. Kdo n. pr. bi sš upal tistega prečudnega »Svetega Janeza«, ki smo ga videli v Jakopičevem paviljonu, postaviti v kako cerkev? Še za sakristijo ni. Vsaka cerkev, bodisi na Kranjskem ali pa drugod kjerkoli na svetu, bi se take podobe branila. Barbarizem ne vlada po naših cerkvah, ki se z največjo skrbjo ohranjajo in renovirajo, ker imamo v tem oziru hvala Bogu ravno v cerkvenih krogih, v društvu za krščansko umetnost, izborne strokovnjake — barbarizem je edino primerno ime za produkto naše »moderne«. Kdor hoče n. pr. kaj res umetniškega videti, naj si gre rajši ogledat cerkev v Dražgošah kakor pa paviljon v Tivoliju. Res slabo se pristoja našim najmodernejšim umetnikom, da zabavljajo zoper duhovščino, od katere so gotovo več zaslužka imeli, kakor od vse narodnonapredne gospode skupaj in bi lahko še imeli, če bi res kaj znali. Če se pa v »Jutru« pritožujejo, da deželni umetniški svet ni zadnji čas ničesar iz »Jakopičevega paviljona« naku-pil, ni to nič čudnega. Kdo bo pa deželni denar za take nezrele reči vun metal? Saj liberalci tako venomer kričijo, da deželni odbor denar vun meče. Ali ni boljše, da kranjski muzej nakupi predzgodovinske lonce iz bronaste dobe, kakor pa kako zelenormenorjavo pokrajinsko sliko slovenske moderne? In še nekaj bomo ob tej priliki rekli, naj se potem prizadeje še tako jezijo. Slovenska moderna umetnost ne trpi zato, ker se je ne podpira, ampak podpira se je zato ne, ker nič podpore vredneza ne producira in ta brezplod-

nost je vzrok, da trpi umetnost in ne pridemo Slovenci v tem oziru do nobenega slovesa. To je resnica in potrtil nam jo bo vsak pameten človek, tudi liberalci. »Jutro« in »Narod« pa naj se usajata, kolikor hočeta. Kar pa se katoliškega časopisja tiče, je vedno resnične umetniške talente podpiralo od »Zgodnje Danice« pa do »Slovenca«. In če bi ne bilo duhovščine, bi bil marsikateri slovenski umetnik lakote poglignil, liberalci so za Wolfe, Langue, Ketteje in Murne imeli le lepe besede in prazen varžet. »Najmodernejši« so na to seveda pozabili, pa naj vprašajo kakšnega izmed sebe, jim bo že povedal, kako dobri so včasih — struklji v farovžih.

+ Prestolonaslednik in sušaški župan. Hrvaški listi poročajo, da je minolo sredo prestolonaslednik Fran Ferdinand v reški prosti luki slučajno se seznanil z županom na Sušaku baronom Zmajčičem. Prestolonaslednik je pri tej priliki vprašal barona Zmajčiča: »Ste-li sin zadnjega hrvaškega velikega župana na Reki?« čemur je baron Zmajčič pritrdil. Vsled tega so Mažari zopet silno nervozni.

— Na kanonično vizitacijo in birnovanje se je odpeljal prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič v semiški in kočevski dekanat. Povrne se 20. septembra t. l.

— Na deželni gospodinski šoli v Šmihelu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto z mesecem oktobrom. V Solo se sprejemajo dekleta, ki stanujejo v samostanu šolskih sester »de Notre Dame« ali pa zunaj v okolici. Za oskrbo v samostanu je plačati po 30 K na mesec in je določenih za te gojenke 6 štipendij po 15 K na mesec. Vnanje učenje ostajajo čez poldan v šoli in dobe, ako so podpore potrebne, brezplačno kosilo v samostanu. Prošnje za sprejem in za štipendije je predložiti do 15. septembra na vodstvo deželne gospodinske šole v Šmihelu, pošta Kandija.

— Hotel Malner na Bledu se dne 25. septembra proda na dražbi. Vzklicna cena je 250.000 K. Inventar pa je že potom rubežni prešel v drugo last.

— Z okna v II. nadstropju je padla šletna mizarjeva hčerka Schifferer v Zagrebu in se težko poškodovala.

— Kolera v Trstu. Glede včeraj objavljenih in kot sumljivo označenih slučajev v Trstu se od kompetentne strani izjavlja, da so vsi ti slučajji le navadne črevesne bolezni, ki nimajo s kolero nič opraviti in so bili dotičniki od strani privatnih zdravnikov le iz previdnosti odposlani v Magdalensko bolnišnico. — Sinoči je obolel nagloma v novi luki neki voznik, imenovan Kudel iz Sv. Ivana, ki so ga spravili tudi v Magdalensko bolnišnico, ker je njegovo stanje kazalo nekake sumljive znake. — Sinoči ob 7. uri 40 min. je pri hangarju št. 9 obolel za zelo sumljivimi znaki 20letni težak Dominik Kocijančič. Došli zdravnik ga je ukazal takoj prepeljati v Magdalensko bolnišnico. Z njim so odvedli v Magdalensko bolnišnico, kjer so jih internirali, še pet drugih težakov, ki so delali skupno, in sicer 20letnega težaka Ivana Marcuzzi, stanujočega v prenočišču G. Gozzi, 19letnega Henrika Cetvilo, stanujočega v ulici Piccola Fornace št. 5, 18letnega Bruna Grego, stanujočega na trgu Donata št. 7, 17letnega Roberta Buda, stanujočega v ulici Coroneo št. 13 in 19letnega Vladimira Devetaka, stanujočega v prenočišču G. Gozzi.

— Nov planinski dom začenja zidati kranjskogorska podružnica »Slov. planinskega društva« v sporazumu z osrednjim odborom poleg vrha sedla, ki loči Kranjsko goro od Trente. Zveza med tema krajema se je po zaslugi okrajnega cestnega odbora kranjskogorskega in g. tesarskega mojstra Zakotnika zadnja tri leta tako izboljšala, da pelje sedaj do vrha prelaza vožnja pot, ki je složno izpeljana in za turista prava državna cesta. Na kranjski strani je nekoliko pod sedlom nemška Vovsova koča, ki pa je premajhna in staromodna ter nikakor ne zadostuje več naraščajočemu tujskemu in planinskemu prometu. Na goriški meji pa bo stal že prihodnje leto zgotovljen nov dom, zidan po zaslugi g. inž. Skaberneta in kranjskogorske podružnice v smislu modernih turistovskih zahtev. Novi dom bo nudil prijeten počitek mnogobrojnim kranjskogorskim letoviščarjem, gostoljubljen odmor gorskim izletnikom in malim turistom, ter tudi pravim turistom, ki v vedno večji meri pohajajo na sedaj lahko in brez nevarnosti pristopne vrhove Mojstrovke, Prisojnika, Razora, Jalovca. Velika požrtvovalnost kranjskogorske podružnice, ki je pri slabih gmotnih razmerah vsled sile razmer pogumno podvzela tako delo, naj najde priznanje v tem la se vsi prijatelji planin najdejo v

nedeljo, 3. septembra, popoldne na planinski veselici v Kranjski gori, katere dobiček je namenjen za ta dom.

— Grozovit roparski umor. V Veliki Gorici na Hrvaškem so minolo sredo dobili kmetje denar iz prodaje občinskega gozda. Kmet Stjepan Cvetković iz bližnje vasi Cvetkovičbrdo se je s tem denarjem podal na pašo ter se ni več vrnil domu. Drugo jutro ga je šla žena iskat ter našla živino raztreseno, a njega nikjer. Končno je opazila na poljski stezi zakrite krvave sledi, ki so vodile na bližnjo njivo s turšico. Po dolgem iskanju je našla žena strašno razmesarjeno truplo svojega moža. Zverine so mu odrezale jezik, iztaknile oči itd. Strašnega zločina so bili osumljeni kmet Jure Cvetković in njegova dva sinova ter so vse tri zaprli.

— Novo mestno kopalnišče v Mostaru bo stalo 200.000 K. Občina je dela že razpisala.

— Nova palača v Zagrebu. Društvo »Dobrotvor« v Zagrebu sezida krasen društveni dom v Mihanovičevi ulici; temeljni kamen polože sredi septembra.

— Mrtvo truplo novorojenčka so našli kmetje v potoku Okičnica ob gori Plješivici. Osumljeno žensko so že zaprli.

— Žrebčarna pogorela. V noči 28. t. m. je vsled nekega nedostatka na bencinskem motorju nastal požar v hlevih baron Alborijeve žrebčarne, ki je napravil 30.000 K škode. Z velikim naporom se je posrečilo rešiti 200 dragocennih plemenskih živali, zgorelo pa je več strojev in poljskega orodja.

— Okuženi vodnjak v Zagrebu (v nadškofijskem vrtu), iz katerega so izhajali vsi zadnji slučajji tifusa, so te dni podrl in zasuli.

— Nesrečna ljubezen. Urarski pomočnik Grünwald v Zagrebu je iz »nesrečne ljubezni« do neke hotelske lišine spil precej solne kisline. Ker so ga pa še o pravem času prepeljali v bolnišnico bo menda še okreval.

— Radi dote. Krojaški mojster Emerih Kovač v Karlovcih je vedno nadležoval svojo ženo, naj pri svojem očetu štrugarskemu mojstru, Jozu Derdiću izterja svojo doto. Večkrat je ženo naglal iz hiše, češ, ali naj prinese doto ali pa naj sploh več ne pride. Te dni se je zgodilo isto in ker oče ni hotel dati denarja je hči ostala pri njem. Tu pa pride Kovač in hoče ženo s silo odvesti sabo. Derdić skoči hčeri na pomoč, moža se sprimeta in oče potegne nož ter ga dvakrat zasadi v srce zetu, ki se mrtev zgrudi. Derdić teče nato v hišo — med ruvanjem sta namreč prišla na cesto — ter spiše steklenico lužne esence. Učinek pa ni bil smrten ter so Derdića spravili v zapor.

— Svaka ubila. V Pastuši pri Petrinji je kmetica Kata Vujašković s sekuro ubila svojega svaka Nikola.

— Egiptovski princ v Sarajevu. Egiptovski princ Ibrahim Ratib je s svojo družino došel v Sarajevo, kjer je bil že tudi pred par meseci.

— Pasteurjev zavod v Bosni. V Lukavcu se še letos prične zidati Pasteur-

jev zavod, čegar vodja bo dr. Adolf Hempt. Zavod se zgradi iz zasebnih sredstev in se otvori prihodnje leto.

— »Otmica« na cerkvenem žegnaju. V Baničih pri Miletkovičah v Bosni so o priliki cerkvenega žeganja s trga pred cerkvijo trije fantje odvedli 18letno hčer trgovca Stovoljaka. Za nesto si jo je tako vzel 22letni Gjorgije Tanović. Sicer pa postaja »otmica« tudi v Bosni vedno redkejša.

— Nova hrvaška drama. V zagrebškem deželnem gledališču se vprizori nova drama enodejanka »I oprosti nama«, spisal Milan Curčić.

— Prvi jugoslovanski zdravniški kongres za operativno medicino se vrši 18., 19. in 20. septembra v Belgradu.

ITALIJANSKA KULTURA.

Iz Rima poročajo: Listi priobčujejo dolga poročila o dogodkih v Verbicaru, kjer je množica napadla javne urade vsled sanitarnih odredb proti kolero. Časopisi poročajo, da je množica občinskega tajnika mučila. Polomili so mu prste in odrezali ušesi, nakar so truplo razkosali. Odrezano glavo so natakuli na puško in jo nosili po cestah. Del časopisja piše, da je italijanska kultura po petdesetih letih neodvisnosti še vedno na isti nizki stopnji, kot je bila pred pol stoletjem. Vlade so druga drugo menjale, a so skrbele bolj za volivne listke kot pa za ljudsko izobrazbo. — V Verbicaru je došlo do ponovnih izgredov med policijo in prebivalstvom, v katerih je bilo mnogo oseb ranjenih.

Iz Majore poročajo, da je množica napadla zdravnike in jih pretepla ter da ni mogoče izvesti od oblasti določeno nadzorovanje bolnikov in barak. Vsled odredbe vlade se pošilja sedaj v vse večje kraje vojaštvo, vendar se misli, da s tem javna varnost v krajih, okuženih od kolere, ne bo mnogo večja.

V zadnjih dneh je na pokopališču v Verbicaru ležalo kakih 40 trupel, ki jih niso mogli pokopati zaradi številnih smrtnih slučajev. Prebivalstvo se brani izkopati grobove, tako da trupla gnijejo na vročem solncu in razširjajo grozen smrad. Mnogi listi napadajo ministrskega predsednika Giolittija, češ da je interesom Rima zapostavil zdravje Italije.

V Moli je istotako došlo do izgredov vsled zdravstvenih odredb proti kolero. Sorodniki neke na kolero umrle osebe niso hoteli izročiti mrtvega, ker se je razširila vest, da bodo pustile oblasti trupla sežgati in pepel raztrositi v zrak. Nastopiti je moralo proti prebivalstvu vojaštvo in policija. Aretovanih je bilo več oseb.

Iz Genove v Massono odposlane zdravnike in bolniške strežaje je tamošnje prebivalstvo napadlo s kamenjem. Zdravniki morejo vršiti svoje delo samo v spremstvu oboroženih vojakov.

Iz Livorna poročajo, da se kolera grozno širi. V ponedeljek je na kolero umrlo več oseb, kot vse prejšnje dni skupaj.

Listi v Padovi poročajo, da je na italijanskih vojaških vajah, ki so se

Končale v torek, obolelo 30 vojakov vsled pitja slabe vode v sumljivih okoliščinah. Trije vojaki so že umrli.

Deselleinica Kmetske knjižnice v Radečah.

3. septembra 1911.

Spored:

Ob pol 8. uri zjutraj: Mladeniški tečaj, predava dr. J. E. K r e k.

Ob pol 10. uri sprejem došlih gostov pri savskem mostu v Radečah.

Ob 10. uri sveta maša s cerkvenim govorom preč. g. J. E. K r e k a.

Po sveti maši slavnostni občni zbor v prostorih Narodnega doma. Po zboru se izroči diploma častnemu članu g. vitezu Nikolaju pl. Gutmannsthalu.

Ob 2. uri popoldne litanije.

Po litanijah v prostorih Narodnega doma ljudska veselica:

1. L. Vodopivec: Himna »Slovenske Straže«.

2. Slavnostni govor preč. g. dr. J. E. K r e k a.

3. »Domen«.

Po predstavi nastop cerkvenega pevskega zbora in tamburaškega zbora.

4. Prosta zabava. Srečolov.

Vstopnina k ljudski veselici 30 v., Orli v kroju so vstopnine prosti. Pre-skrbljeno je tudi za brezalkoholne pijače.

× × ×

Opozorjamo zlasti na mladeniški tečaj, ki ga bo vodil naš dr. K r e k, Mladeniči iz sosednjih župnij, udeležite se ga v obilnem številu! Vabimo pa še posebno Orle obavskega okrožja, naj bodo ta dan častno zastopani na naši slavnosti, zlasti pa, da se v obilnem številu poklonimo velikodušnemu prijatelju katoliške slovenske mladeniške organizacije gospodu Nikolaju pl. Gutmannsthalu. Zlasti smo mu dolžni zahvalo, ker nam je omogočil ustanovitev glasbenega odseka. Na gotovo in veselo svidenje 3. septembra v Radečah!

Kmetska knjižnica v Radečah.

IZ BOHINJA.

Velika razlika med jutranjo in popoldansko temperaturo je sedaj v gorskih letoviščih, kakor n. pr. v Bohinju. Pretočeni torek je kazal toplo-mer ob šestih v jutro dobrih 12 stopinj C., ob dveh popoldne pa se je dvignilo srebro termometra v senci do 28 stopinj C. Razpoloženje med številnimi letoviščarji v Bohinju je radi tega še vedno veselo in razigrano. Vreme — za našega poljedelca kaj žalostno in neugodno — pa silno ugaja poznim gostom, ki hrepene po svežem zraku in krepilni kopeli. Voda v Bohinjskem jezeru je za ta čas izredno topla in prijetna. Dne 30. avgusta zjutraj je imela 19 stopinj, popoldne pa čez 22 stopinj C. Promet na in v jezernici je radi tega dokaj živahen. Včasih se pripeti tudi kaka mala neprilika, kakor zadnjo nedeljo nekemu dunajskemu milijonarju, ki je menil, da je iz navadnega čolna lahko narediti jadrnico. Nekaj časa se mu je zabava dobro sponašala; kar naenkrat pa potegne močna sapa, čolnič se nagne in mož je bil v valovih. Ker ni znal plavati, bi bilo po njem, ako bi ga ne bila rešila dva uradnika, ki sta slučajno mimo priveslala. Vešči plavači se pridno skušajo v plavalni stroki. Brez reklamne tekme se drznejo nekateri junaki preplavati počez celo jezero. Odlikoval se je posebno neki sedmošolec iz goriške realke, ki je s stariši na letovišču v Prosenčevi vili. Preplaval je jezero od Hospica pri Sv. Duhu na drugo stran v 25 minutah, ne da bi ga bil spremljal čoln. Kakor je videti, bo vrvenje ob Bohinjskem jezeru od leta do leta bolj živahno in zanimivo.

Telefonska in brzajavna poročila.

KNEZ THUN V AVDIJENCI.

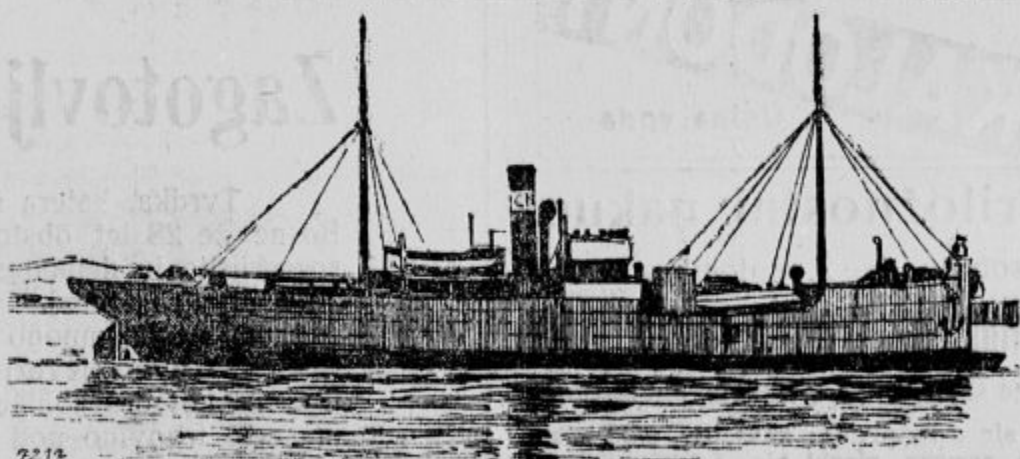
Ischl, 31. avgusta. Češki cesarski namestnik grof Thun je bil danes od cesarja sprejet v avdijenci in mu poročal o nameravanih spravnih konferencah na Češkem. Češki deželni zbor se sklicuje okoli 20. septembra.

ODLIKOVAN GENERAL.

Dunaj, 31. avgusta. Cesar je generalu kavalerieju Auerspergu povodom njegovega 50 letnega službenega jubileja podelil veliki križ Leopoldovega reda.

40 LETNI SLUŽBENI JUBILEJ DOMOBRANSKEGA MINISTRA.

Dunaj, 31. avgusta. Ministrski predsednik baron Gautsch je danes ministru za deželno brambo, generalu Georgiju, čestital k 40 letnici njegovega službovanja.

Skrivnostni parnik, ki je bil zaplenjen v Londonu.

Angleške oblasti so zaplenile v dokih ob Temzi dva mala parnika, ki sta bila opremljena s topovi in drugim orožjem in ki sta hotela odpluti na morje. Razne vesti trdijo, da so nakupili portugalski monarhisti več ladij, ki so jih oborožili za boj proti portugalskim republikancem. Neka vest iz Londona trdi, da se je konstatiralo, da plovejo po Atlantskem oceanu najmanj štiri take ladje. Po sporočilih portugalskega poslanika v Londonu so baše portugalske oblasti zaplenile pri Villi Garcia eno tako ladjo. Neko drugo skrivnostno ladjo je zasledovala neka portugalska križarka v bližini Oporta. Zasledovani ladji pa se je posrečilo, križarko močno poškodovati s tem, da je izstrelila nanjo eno svojih min ter obsula krov z brzostrelnimi granatami. Te ladje so nakupili baše portugalski monarhisti z denarjem, ki so ga nabrali v Braziliji. Nadalje se poroča iz Lon-

dona, da so v pristanišču Barrowa zaplenili v ponedeljek zopet neko sumljivo ladjo, in sicer mali parnik »Besie«, na katerem je bila vojna municija za parnik »Arizona«, ki so ga angleške oblasti že prej zaplenile. Vse tri ladje so bile namenjene za portugalske monarhiste ter je vsled njihove zaplembe onemogočena za dalje časa monarhistična agitacija na Portugalskem. Portugalski poslanik v Londonu, senor Gomez, je izjavil nekemu sotrudniku lista »Daily Express«, da je bil obveščen 1. avgusta, da se je opremilo na Angleškem več parnikov v vojno municijo, ki naj bi se utihotapila na Portugalsko. Posredoval je vsled tega pri angleškem zunanjem ministru, kjer se mu je zagotovilo, da bodo angleške oblasti ukrenile vse potrebno. Konfiskacija parnikov, ki se je zgodila v zadnjih dneh, je pripisovati njegovu intervenciji.

KOLERA.

Solun, 31. avgusta. Včeraj je v Monastiru obolelo za kolero 36 oseb, od teh jih je umrlo 26. Mesto je zapustilo okoli 1000 rodbin. Med vojaki je bilo 16 smrtnih slučajev. Kolera se razširja v Ohrido, kjer je bilo sedem slučajev. V Valoni so konstatirali 17 smrtnih slučajev kolere. V Novem Pazarju so pretrgali zdravstveni kordon in bolezen razširili. Tam je v zadnjih 24 urah obolelo za kolero 47 oseb. V Solunu so povišali kwaranteno proti Monastiru na 48 ur.

KOLERA.

Budimpešta, 31. avgusta. Tu je obolel na znakih, sumljivih kolere, nek poštni sluga.

POROKA SRBSKE PRINCESINJE HELENE.

Belgrad, 31. avgusta. Kralj Peter, prestolonaslednik Aleksander in princesinja Helena so dopoldne v spremstvu ministrskega predsednika, predsednika skupščine in belgrajskega župana odpotovali v Peterhof, kjer se bo dne 3. septembra vršila poroka princesinje Helene. Na kolodvoru so se poslovili ministri, diplomatični zbor in državni dostojanstveniki.

MONA LISA.

Pariz, 31. avgusta. Vsa poizvedovanja po Moni Lisi so popolnoma brezuspešna. Splošno se zdaj sodi, da jo je dal ukrasti kak ameriški ljubitelj umetnosti. Vse parnike, ki dohajajo v New York, skrbno preiskujejo, našli pa podobe do danes niso.

PONESREČENI ITALIJANSKI KRIŽAR »SAN GIORGIO«.

Rim, 31. avgusta. Nekaj list poroča, da se v visokih krogih vojne mornarice nadejajo, da tekom prihodnjega tedna osvojuje izmed skalovja križarja »San Giorgio«.

LAKOTA V INDIJI.

London, 31. avgusta. Vesti o letini v Indiji so nepovoljne. Zaloge so izčrpane. Prebivalstvo strada.

Ljubljanske novice.

Ij Pričetek ljudskošolskega pouka. Šolsko leto 1911/1912 se prične na mestnih ljudskih šolah ljubljanskih dne 16. septembra 1911 s klicanjem Sv. Duha in potem takoj z rednim šolskim poukom. Vpisavalo se bo dne 13., 14. in 15. septembra 1911 v šolskih poslopih, to je: za I. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju v Komenskega ulici št. 17; za II. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Cozjovi cesti št. 5; za III. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 21, drugo nadstropje; za IV. mestno deško ljudsko šolo v novem šolskem poslopiju na Prulah št. 13; za mestno trirazrednico na Barju v šolskem poslopiju na Karolinski zemlji št. 40; za mest. nemško deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 21 pri tleh; za mestno slovensko dekliško osemrazrednico v šolskem poslopiju na sv. Jakoba trgu št. 1; za mestno nemško dekliško osemrazrednico v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 19. — V novo IV. mestno deško ljudsko šolo se bodo sprejemali dečki iz II. okraja (sv. Jakob) ljubljanskega mesta do Tranče, dalje iz predkrajev Hradeckega vas in Dolenjska cesta in iz severne polovice Karolinske zemlje, končno iz Kuhnove in Domobranske ceste ter iz vzhodne polovice Streliške ulice. Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se v mestne šole ne bodo sprejemali. — Na obeh mestnih slovenskih otroških vrtcih se prične šolsko leto 1911/1912 dne 16. septembra 1911. Vpisovalo se bo v šolskih prostorih na Zaloški cesti in v Cerkveni ulici dne 15. septembra 1911, dopoldne.

Ij Porotne obravnave. Razprava proti nekemu uradniku zaradi poverbe, ki se je danes vršila, se je v svrhu nadaljnjih poizvedb preložila.

Ij Mokronog v plamenu. V trgovini na Glavnem trgu J. Samec, poprej Vaso Petričič, so razstavljene slike mokronoškega požara. Slavno občin-

stvo naj si ogleda grozovito nesrečo. Podpore sprejema tudi slavni župni urad Sv. Nikolaja v Ljubljani, dalje tvrdke Lenasi & Gerkman in I. Samec, vsi v Ljubljani. Beda je nepopisna. Prosimo pomoči! Za odbor: Peter Strel, Mokronog.

Ij Iz krojaške obrti. Z ozirom na slovesni zaključek vseh strokovnih tečajev oblačilnih obrti, ki se sedaj vrše v Ljubljani, prestavile so se preskušnje za krojaške mojstrice, ki so se zglasile za termin od 1. do 6. septembra, na 13. do 16. septembra in se bodo razdelila spričevala dne 17. septembra ob 10. uri dopoldne.

Ij Društvo slovenskih trgovskih sotrudnikov v Ljubljani vabi ponovno vse trgovske sotrudnike na izlet v Kolinsko tovarno, kjer je vsakemu dana prilika ogledati si edino slovansko podjetje te vrste. — Zbirališče v nedeljo, 3. septembra, od 9. do 10. ure dopoldne v hotelu »Ilirija«.

Ij Nogometna tekma na tivolskem travniku. V nedeljo se vrši pod patronanco »S. F. K. Ilirija« nogometna tekma med »S. F. K. Hermes«, Ljubljana in »H. S. K. Concordia« iz Zagreba. Na to tekmo opozarjamo že danes ljubljansko občinstvo, ker bode ista ena najzanimivejših, kar jih je bilo v Ljubljani. »H. S. K. Concordia« je najboljši nogometni klub na Hrvaškem in je isti imel spomladi tekmo proti Hrvatskemu akademskemu šport-klubu iz Zagreba, katera je izpadla 2-1 v korist »Concordie«. »Concordia« imela je tudi prejšnjo nedeljo tekmo z madjarskim nogometnim klubom iz Budimpešte, katera je tudi izpadla 3-1 v korist »Concordie«. Na drugi strani stoji pa najboljši slovenski nogometni klub, kateri je že z uspehom tekmoval v Ljubljani in Gorici. Ime »Concordie« kakor tudi »Hermesa« nam jamči, da bode ta tekma ena najinteresantnejših, kar jih je bilo v Ljubljani in radi tega prav poseben opozarjamo slavno občinstvo, da ne zamudi te prilike, katere mogoče ne bode tako kmalu zopet imelo. Tekma je v nedeljo, dne 3. septembra, ob ½ 5. uri popoldne na igrišču pod Tivolijem in stane sedež 1 K, stojišče pa 20 vinarjev. Vstopnice se dobe tudi v predprodaji pri tvrdki Gričar & Mejač.

Ij Izgubil je ključarski mojster g. Avgust Martinčič denarčico, v kateri je imel do 40 K denarja.

Ij Kolo ukradeno je bilo danes dopoldne izpred justične palače zidarskemu polirju Antonu Grandošku. Kolo je še novo sistema »Waffenrad« ter vredno 280 K. Tovarniška št. 129.570. Desni držaj ima nekoliko obdrgnjen, na pedalih pa ima samo na eni strani gumija. Pred nakupom se svari.

Ij Karambol. Sinoči sta v Glinški ulici skupaj trčila dva kolesarja, pri čemur se je enemu kolo znatno poškodovalo.

Ij Konja splašila sta se predvčerajšnjem nekemu vozniku iz Kranja na Mestnem trgu, ker sta se bila ustrašila električnega voza. K plašnima konjema je priskočil premogar Eker ter ju ustavil.

Zobna krema

KALODONT
Ustna voda

Priložnostni nakup.

V soboto, dne 2. septembra se vrši licitacijska prodaja zaloge blaga

Pred škofijo št. 3, v trgovini Jakob Oblak

in sicer se prodaja: kava, riž, milo, cikorijska semena, vinski kis, špirit, čaj, rum in vse druge vrste špecerijskega blaga. Istotako se prodaja še popolnoma nova registrirna blagajna

s 4 predali najnovejšega sistema. (Nabavna cena 4000 K.) Vabijo se k prodaji nele trgovci marveč tudi konsumentje.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Proda se malo posestvo v Rudniku št. 9 obstoječe iz hiše in gospodarskega poslopija, pri hiši je velik sadni vrt v neposredni bližini se nahaja zaraščen gozd. Njiv je za 10 merikov posevke, k posestvu pripada tudi travnik. Hiša in gospodarsko poslopije je zidano in v najboljšem stanu ohranjeno. Lega posestva je zelo ugodna! Podrobnejša pojasnila daje: Franc Šavelj Radomlje št. 16 pri Kamniku, 2608

Palir

vešč slovenskega in nemškega jezika, ki je služboval pri večjih podjetjih, pri

graditvi cest in vodovodov in obenem vodil plačilne liste in bolniško blagajno, želi službe. Ponudbe na upravo tega lista pod šifro „Palir“ 2606

Komij

manufakturst in špecerist, 24 let star, zmožen slovenskega in nemškega jezika, želi stalno službe od 15. septembra t. l. — Ponudbe pod »Zanesljiv« na upravnitvo tega lista. 2602

Objava.

Vsem svojim cenj. p. n. odjemalcem uljudno naznamim, da je bil moj dosedanji poslovodja Matija Terlep, z dne 6. julija t. l. iz moje službe odpuščen ter isti nikakor ni več opravičen sprejemati naročila v mojem imenu. Zajedno opominjam vse one osebe, katere trosijo o moji tovarni vozov, neresnične slabe vesti, da bodem v takih slučajih najstrožje postopal ter jih bodem sodnijsko zasledoval.

Peter Keršič

tovarna vozov, Sp. Šiška.

2597

Resna ženitna ponudba.

Stavbinsko izobražen ter podjelen mladenič, neomadeževane preteklosti, 27 let star, značajan, z nekaj čez 2400 K prihranjenega denarja ter pozneje nekaj dote, se želi v svrhu poznejše ženitve in ustanovitve lastne stavbinske obrti seznaniti s značajno in varčno gospico krščanskega mišljenja, staro 20 do 30 let. Želi se vsaj nekaj izobrazbe ter primerno premoženje. Če resne ponudbe s polnim naslovom in sliko, katera se vrne, se prosi prijazno pod „Miroljuben in zvest“ na upravo tega lista poslati

do 6. septembra t. l.

2544

Za tajnost se jamči.

Prvovrsten lesni strokovnjak.

državno izprašan gozdar in gozdni tehnik, izredno izurjen vseh strokah lesne trgovine, sekanje lesa, sklepanja lesnih kupčij itd., zanesljiv in popolno izurjen v vseh pisarniških delih, zgovoren in zmožen reprezentacije, ki ima veliko veselje za lesno trgovino, išče primerne službe v lesni stroki. Imenovan je 37 let star, oženjen, oče enega otroka, s prvovrstnimi referencami, zmožen češkega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Prijazne ponudbe pod »Holzlachmann 4170« na tvrdko Rudolf Mosse, Praga, Graben 6. 2603

Zagotovljen uspeh.

Tvrdka, katera ima v Sarajevu, glavnem mestu Bosne že 28 let obstoječo, veliko, moderno urejeno specerijsko in delikatesno trgovino, s katero je združena pravica točenja in pa trafika, na živahnem prometnem mestu, mnogo odjemalcev, zmerna režija, — išče strokovno izvežbanega spretnega slovenskega trgovca kot družabnika. Pripravljena je tudi prodati mu celo trgovino pod kulantnimi pogoji.

Natančnejša pojasnila daje Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

2604

Oklic.

Daje se na splošno znanje, da se nameravata poročiti

1. samski mizar Matija Pucko, stanujoč v Stuttgartu, Ostheim, Kanonenweg 218, sin mizarja Andreja Pucko in njegove rajne žene Marije roj. Majerič iz Stareceste, okr. glavarstvo Ljutomer na Štajerskem, in

2. samska kuharica Marija Bijol, stanujoča v Stuttgartu, hči pokojnega zidarja Antona Bijola, nazadnje bivajočega na Bledu, okr. glavarstvo Radoljica, in njegove žene Katarine roj. Ferjan, sedaj udove Konic na Bledu.

Ta oklic naj se naznani v občinah Stuttgart in Bled.

Stuttgart, dne 20. junija 1911.

L. S.

Matrični uradnik.

2598

V zastopstvu: Geyer s. r.

Purani

260 komadov, veliki, lepi, težki po 6 kg so naprodaj do ponedeljka na Vodnikovem trgu. 2605

Oddajo se takoj v najem

gostilniški prostori
in hotelske sobe
na Bavarskem dvoru.

Pojasnila daje

„Gospodarska zveza“ v Ljubljani.

Ključavničarski pomočnik

išče službo pri dobrem mojstru kje na deželi. Naslov: Ključavničar, poštno ležeče Vrhnik, pri Ljubljani. 2590

Izobražena slovenka

vešča laškega in nemškega jezika z lepim izgovorom se takoj sprejme za nadzorstvo 2 otrok in gospodinjstva. Plača po dogovoru. One, ki so že v tej lastnosti službovale imajo prednost. Ponudbe pod »Trajna služba« na uprav. tega lista. 2591

Siemens-Schuckertove tovarne zastopstvo Ljubljana

si usoja tem potom vljudno javiti, da se nahajajo od danes

pisarne zastopstva Ljubljane, na Reslovi cesti št. 12